

Zgierzer Zeitung

№ 5.

Dziennik Zgierski

Bezugspreis		Anzeigenpreis	Prenumerata	Cena ogłoszeń
Jährlich	Mark 9.60	für die Zeile . . . 30 Pf.	Rocznie . . . marek 9.60	za wiersz . . . 30 fen.
Halbjährlich	" 4.80		Półrocznie . . . " 4.80	
Vierteljährlich	" 2.40		Kwartalnie . . . " 2.40	
Monatlich	" 0.80	Erscheint Mittwochs u. Sonnabends	Miesiącnie . . . " 0.80	Wychodzi w środy i soboty.

Zgierz, den 3. Juni 1916.

Zgierz, dnia 3 Czerwca 1916 r.

Städtische Nachrichten.

Die Einkaufs- und Verbrauchsstelle der „Deutschen Selbsthilfen“, Geschäftslokal Langestrasse 47, ist am 31. Mai, vormittags 10 Uhr, eröffnet worden. Von den Mitgliedern hatten sich etwa 100 Personen eingefunden. Das Geschäftslokal war mit Blumen geschmückt, Kisten und Schränke waren schon mit Waren gefüllt. Nach kurzen einleitenden Worten des Vorsitzenden der Zweigstelle Zgierz, ergriff Herr Pastor Serini das Wort. In treffenden Worten wies er darauf hin, dass gerade jetzt, in der wirtschaftlich schweren Zeite in Zusammenschluss notwendig sei, um dem Ausbeutertum in der Lebensmittelversorgung entgegen zu treten.

Herr Fliß, Redakteur der „Deutschen Post“ und Mitglied des Hauptvereins der „Deutschen Selbsthilfe“ in Lodz sprach in gleichem Sinne.

Herr Bomme, als Vorsitzender der „Deutschen Selbsthilfe“ Zweigstelle Zgierz, gab einen kurzen Ueberblick über das Entstehen der Organisation und hob hervor, dass die Selbsthilfe in ganz kurzer Zeit, dank dem verständnisvollen Entgegenkommen einer grossen Anzahl Herren, jetzt schon über ein Kapital von 5000 Rbl. verfüge, wodurch es ermöglicht worden sei innerhalb einiger Wochen eine Organisation zu schaffen, die auf dem Gebiete der Lebensmittelversorgung vorbildlich wirken wolle. Zum Schluss übergab Herr Bomme das Geschäftslokal den Mitgliedern.

Für die in Nr. 2 der Zgierzer Zeitung ausgeschriebene Stelle als Schuldnerin in der Schule an der Lodzerstrasse, hatten sich, sage und schreibe, zwei Frauen beworben!

Eine unsitte, gegen die von der Polizei eingeschritten werden wird, ist das Kehren der Bürgersteige ohne vorher zu sprengen. Dicke Staubwolken, die den Passanten zwingen in grossen Bogen um den fegenden Hauswächter herumzugehen wenn er sich nicht die Kleider beschmutzen und den Atem rauben lassen will.

Dass das Aufwirbeln dicker Staubwolken auch gesundheitlich schädlich ist, braucht nicht erst besonders hervorgehoben werden.

Also, Ihr Hausbesitzer, bespreng Eure Strassen vor dem Kehren und lasst Euch nicht immer erst von dem Polizeibeamten auf selbstverständliche Pflichten hinweisen!

Am Schlusse des Monats Mai besuchten 934 Knaben und 995 Mädchen die hiesigen Volksschulen. Da 38 Lehrpersonen vorhanden sind, entfallen durchschnittlich auf jede Lehrperson rund 51 Kinder zum Unterricht.

Johanne Eminenz der Herr Erzbischof von Warschau Dr. Józef Puzoski weil heute zur Besichtigung der kirchlichen Einrichtungen in Zgierz.

Wiadomości miejskie.

Otwarcie składu stowarzyszenia „Deutsche Selbsthilfe“ przy ul. Długiej № 47 odbyło się dnia 31 maja o godzinie 10 rano. Obecnych było około 100 członków. Lokal stał przybrany w kwiaty, skrzynie i szafy były, już pełne. Po krótkiej przemowie przewodniczącego zabrał głos P. Serini i trafnymi słowami wskazał na konieczność zjednoczenia się w obecnych ciężkich czasach, gdyż jest to nieodzowny skuteczny sposób zwalczania wzrastającego wyzysku ogółu przez zmniejszenie cen produktów żywnościowych.

Pan Fliß, redaktor gazety „Deutsche Post“, i członek zarządu głównego „Deutsche Selbsthilfe“, w tym samym sensie.

Pan Bomme jako przewodniczący filii Stowarzyszenia w Zgierzu, wygłosił krótki przegląd powstania organizacji i nadmieniał, że Stowarzyszenie w bardzo krótkim czasie, dzięki wielkiej ilości panów, władą już kapitałem 5000 rubli. Przy takiej ofiarności możnym było w przeciągu kilku tygodni stworzyć organizację, która w okresie zaprowiantowania wzorową będzie. W końcu pan Bomme oddał skład do użytku członków.

Na ogłoszenie w № 2 Dziennika Zgierskiego, w kwestii sprzątaczk dla szkoły miejskiej przy ul. Łódzkiej, zgłosiły się zaledwie... dwie kobiety.

Niedbalstwem jest zamiatać ulice bez poprzedniego skrapiania czystą wodą. Przeciwno temu niedbalstwu policja przedsięwzięła odpowiednie kroki. Gęste chmury kurzu zmuszają przechodnia omijania zdaleka zamiatającego stróża. Inaczej odzież zostaje pokryta grubą warstwą kurzu, a oddychać prawie niepodobno.

Zbytecznym jest nadmieniać, że takie wzbijanie kurzu jest bardzo szkodliwym dla zdrowia ogólnego.

Więc, gospodarze, skrapiajcie ulice przed zamiataniem czystą wodą, a unikniecie tym napomnienia policji.

W końcu miesiąca maja do miejscowych szkół ludowych uczęszczało 934 chłopców i 995 dziewcząt. Personel nauczycielski składa się z 38 osób, w ten sposób na każdego nauczyciela przypada po 51 dziecko.

Jego Eminencja ks. dr. Kakowski Arcybiskup w Zgierzu

**Nadmächst eine allgemeine Impfung stattfindet
sien folgende Verhaltensvorschriften zur Beachtung
empfohlen.**

haltensvorschriften für die Angehörigen der Erstimpflinge. Da nadmächst die im Jahre 1915 geborenen Kinder geimpft werden sollen, dürften die nachstehenden Verhaltensvorschriften für deren Angehörige von Interesse sein.

1. Die Eltern des Impflings oder deren Vertreter haben dem Impfarzte vor der Ausführung der Impfung über frühere oder noch bestehende Krankheiten des Kindes Mitteilung zu machen.

2. Die Kinder müssen zum Impftermine mit reingewaschenem Körper und mit reinen Kleidern gebracht werden.

3. Auch nach den Impfungen ist möglichst grosse Reinhaltung des Impflings die wichtigste Pflicht.

4. Man versäume eine tägliche sorgfältige Waschung nicht.

5. Die Nahrung des Kindes bleibe unverändert.

6. Bei günstigem Wetter darf das Kind ins Freie gebracht werden. Man vermeide im Hochsommer nur die heissesten Tagesstunden und die direkte Sonnenhitze.

7. Die Impfstellen sind mit grosser Sorgfalt vor dem Aufreiben, Zerkratzen und vor Beschmutzung zu bewahren; ebenso dürfen sie nicht berührt werden.

Vor Berührung mit Personen, welche an eiternden Geschwüren, Hautausschlägen oder Wundrose (Rotlauf) erkrankt sind, ist der Impfling sorgfältig zu bewahren, um die Uebertragung von Krankheitskeimen in die Impfstellen zu verhüten; auch sind die von solchen Personen benutzten Gegenstände von dem Impfling fern zu halten: Kommen unter den Angehörigen des Impflings, welche mit ihm denselben Haushalt teilen, Fälle von eiten der obigen Art vor, so ist es zweckmässig, den Rat Arztes einzuholen.

Nach der erfolgreichen Impfung zeigen sich vom vierten ab kleine Bläschen, welche sich in der Regel bis zum achten Tage unter mässigem Fieber vergrössern und zu erhalten, von einem roten Entzündungshof umgebenen Schutzpocken entwickeln. Dieselben enthalten eine klare Flüssigkeit, welche am achten Tage zu trüben beginnt. Vom zehnten bis zwölften beginnen die Pocken zu einem Schorfe einzutrocknen, bis vier Wochen von selbst abfällt.

Die erfolgreiche Impfung lässt Narben von der Grösse der Pusteln zurück, welche mindestens mehrere Jahre hindurch deutlich sichtbar bleiben.

9. Bei regelmässigem Verlaufe der Schutzpocken ist ein Verband überflüssig, falls aber in der nächsten Umgebung derselben eine starke, breite Röte entstehen sollte, sind kalte, häufig zu wechselnde Umschläge mit abgekochtem Wasser anzuwenden; wenn die Pocken sich öffnen, ist ein reiner Verband anzulegen.

Bei jeder erheblichen, nach der Impfung entstehenden Erkrankung ist ein Arzt zuzuziehen: der Impfarzt ist von jeder solchen Erkrankung, welche vor der Nachschau oder innerhalb 14 Tagen nach derselben eintritt, in Kenntnis zu setzen.

10. An dem im Impftermine bekannt zu gebenden Tage erscheinen die Impflinge zur Nachschau. Kann ein Kind am Tage der Nachschau wegen erheblicher Erkrankung oder weil in dem Hause eine ansteckende Krankheit herrscht (§ 1), nicht in das Impflokal gebracht werden, so haben die Eltern oder deren Vertreter dieses spätestens am Termintage dem Impfarzt anzuzeigen.

11. Der Impfschein ist sorgfältig aufzubewahren.

Bekanntmachung.

Die in den Polizeiverordnung vom 15. und 28. April ds. Js. festgesetzten Höchstpreise für Schlachtvieh, Fleisch und Kartoffeln sind durch Einverständnis mit dem Herrn Militärgouverneur abgeändert:

als Höchstpreise:

Für den Verkauf von Schlachtvieh beim Grundbesitzer und Viehmäster:

Rindvieh: Prima 45.—, I. Klasse 40.—, II. Klasse 35.— Mk.

Die in meiner Polizeiverordnung vom 28. April festgesetzten Höchstpreise für Kälber, Schafe und Schweine bleiben unverändert.

2. Für den Verkauf von Fleisch:

a) In der Stadt Lodz für ein polnisches Pfund:

	im Grosshandel	im Kleinhandel
ch I. Sorte	— 95	1.10 Mk.
II. Sorte	— 95	1.10 Mk.
schwer	— 95	1.10 Mk.

ch I. Sorte

II. Sorte

schwer

Regóły zachowawcze dla członków rodziny i rodziców, których dzieci po raz pierwszy mają mieć szczepioną ospę.

Ponieważ w krótkce dzieci urodzone 1916 roku będą miały szczepioną ospę, przeto potrzebna jest znajomość następujących reguł zachowawczych,

1) Rodzice, których dzieci mają być szczepione, zobowiązani są przed szczepieniem obiaśnić lekarzowi wszystkie przeszłe i obecne choroby dziecka.

2) Do szczepienia dzieci winne być dostarczone wymyte i czysto odziane.

3) Po zaszczepieniu ospy należy także dbać o jaknajwiekszą czystość.

4) Nie należy zaniedbywać codziennego mycia dziecka.

5) Odżywianie zostaje niezmienione.

6) W dni pogodne należy dziecko szczepione wynosić na powietrze, unikając jedynie upału i bezpośredniego działania słońca.

7) Miejsca szczepienia winny być bardzo starannie ochraniać; miejsc tych nie należy dotykać.

W celu uniknięcia zakażenia i przeniesienia zarodków choroby do miejsc szczepionych, należy chronić dziecko od zetknięcia się z osobami, cierpiącymi na choroby skórne, jak i z rzeczami używanymi przez tych że.

Jeżeli członek z rodziny szczepionego zachoruje na chorobę zakaźną, to należy zasięgnąć rady lekarza.

8) Na czwarty dzień po zaszczepieniu w razie przyjęcia się ospy, pokazują się małe pęcherzyki, które powiększają się do dziesiątego dnia. przy nieznacznym podniesieniu się temperatury.

Pęcherzyki te zawierają przezroczysty płyn, który ósmego dnia zaczyna mętnieć, a między dziesiątym i dwunastym dniem zamienia się w strup. Strup ten po trzech lub czterech tygodniach schodzi.

Skuteczne szczepienie ospy zostawia po sobie blizny, wielkości byłych pęcherzyków. blizny te są widoczne w przebiegu kilku lat.

9) Wszelkie opatrunki w razie prawidłowego rozwoju ospy są zbyteczne. Gdyby jednak dookoła pęcherzyka pokazał się silnie czerwony rąbek, należy zastosować okłady z przegotowanej zimnej wody. Gdy pęcherzyk pęknie należy nałożyć opatrunek z czystej białej gazy.

O każdym zachorowaniu jakie zajdzie przed dniem sprawdzenia lub w okresie 2 tygodni po nim należy zawiadomić lekarza, który szczepił ospę.

10) W terminte wyznaczonym należy się stawić z dzieckiem szczepionym do sprawdzenia wyniku szczepienia.

W razie niemożności przedstawiania dziecka z zaszczepioną już ospą do sprawdzenia, wskutek choroby czy też innej słusznej przeszkody, rodzice lub opiekunowie obowiązani w danym razie zawiadomić lekarza.

11) Świadectwo szczepionej ospy należy starannie przechowywać.

Obwieszczenie.

Ustanowione rozporządzeniami policyjnymi z dnia 15 i 28 kwietnia r. b. ceny maksymalne na bydło rzeźne, mięso i kartofle podlegają w porozumieniu z panem gubernatorem wojennym zmianie jak następuje:

Jako ceny maksymalne, znaczą:

1) dla sprzedaży bydła rzeźnego u właściciela ziemskiego lub u tuczyciela:
bydło rogate: pierwszorządne 45 mk., I klasy 40 mk., II 35 mk.

Ustanowione policyjnym rozporządzeniem mojem z dnia 28 kwietnia ceny maksymalne na cieleta, owce i świnię pozostają niezmienionemi.

2) dla sprzedaży mięsa:

a) w mieście Łodzi za funt polski:

	w sprzedaży hurt	1.10 mk.
wołowina I gatunku	0.95 mk.	1.10
II	0.85 "	1.10
ostatni iak i poledw.	1.10 "	1.10
	0.95 "	1.10

b) Für den übrigen mir unterstellten Verwaltungsbezirk für ein polnisches Pfund

Rindfleisch I. Sorte	im Kleinhandel
koscher (auch Filet)	—85 Mk.
	—95 Mk.

Die übrigen in meiner Polizeiverordnung vom 15. April festgesetzten Höchstpreise für Fleisch bleiben unverändert.

3. Für den Verkauf von Kartoffeln:

Beste ausgesuchte Speisekartoffeln im ganzen Verwaltungsbezirk des Kaiserlich Deutschen Polizeipräsidioms Lodz 5.— Mk. für den deutschen Zentner = 50 kg = 120 poln. Pfund.

4. Ueberschreitungen vorstehender Höchstpreise werden nach § 1 Ziffer 1 der Polizeiverordnung gegen übermässige Preissteigerung pp. vom 15. April 1916 bestraft.

5. Die vorstehenden Höchstpreise treten am 1. Juni dieses Jahres in Kraft.

Lodz, den 31. Mai 1916.

Der Kaiserlich Deutsche Polizeipräsident
J. V. v. Zitzewitz.

Brife nach Amerika.

Der direkte Briefverkehr nach Amerika für Personen, welche von ihren Verwandten dort Geldunterstützung erbitten, ist unter folgenden Bedingungen gestattet:

1. Alle Briefe müssen kurz, in deutscher oder polnischer Sprache und nur nach folgendem Muster geschrieben sein:

An	(Name des Empfängers)
	(Wohnort)
	(Genaue und deutliche Adresse, Strasse und Nummer)
„Wir sind gesund, aber brauchen nötig Geldunterstützung. Bitte uns zu helfen. Wir senden herzliche Grüsse“.	
	(Name des Absenders)
	(Genaue Adresse, Wohnort)
	(Strasse und Nummer)

2. Ausser obigen Mitteilungen darf auch ein Todesfall in der Familie gemeldet werden. Alle anderen Nachrichten sind unbedingt verboten.

3. Die Briefe müssen offen aufgeliefert werden und auf dem Briefumschlag folgende Adresse tragen:

Hebrew S. and I. Aid Society,
229 East Broadway,
New-York City.

Auf jeden Briefumschlag sind 20 Pfennig in Briefmarken aufzukleben.

4. Die genannte Gesellschaft in New-York übernimmt es, die Briefe dem Empfänger in Amerika kostenlos auszuliefern.

Warschau, den 10. Februar 1916.

Das Generalgouvernement.

Stempelsteuer.

Die von den Geistlichen oder Standesbeamten ausgestellten Personenstands-Urkunden (z. B. Geburts, Tauf-, Ehefähigkeits-, Aufgebots-, Trau- und Totenscheine) unterliegen keiner Stempelabgabe, wenn sie zu Kirchen-, Schul- oder Militärzwecken gebraucht werden.

Zgierz, 3. Juni 1916.

b) dla pozostałego podwładnego mi obwodu administracyjnego za funt polski:

wołowina I gatunku	w sprzedazy detalicznej
koszerna (jak i poledwica)	0.85 mk.
	0.95

Pozostałe i ustanowione policyjnym rozporządzeniem mojem z dnia 15 kwietnia ceny maksymalne na mięso pozostają niezmiennymi.

3) Dla sprzedaży kartofli:

Najlepsze wyborowe kartofle jadalne w całym obrebie Zarządu Cesarsko-Niemieckiego Prezydenta Policji w Łodzi 5 mk. za niemiecki centnar = 50 kg. = 120 funtów polskich.

4) Przekroczenie niniejszych cen maksymalnych będą na zasadzie 1 cyfry 1 rozporządzenia policyjnego z dnia 15 kwietnia 1916 r. za nadmierne podnoszenie cen karane.

5) Powyższe ceny maksymalne wchodzą w życie dnia 1 czerwca r. b.

Łódź, dnia 18 maja 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
w. z. v. Zitzewitz.

Listy do Ameryki.

Bezpośrednie listowne komnikowanie się z Ameryką jest dozwolone dla osób, zwracających się do swych krewnych tamtejszych o pomoc pieniężną, pod następującymi warunkami:

1. Wszystkie listy winny być krótkie i napisane w języku niemieckim lub polskim i jedynie według dołączonego wzoru:

Do	(Imię i nazwisko otrzymującego)
	(Miejsce zamieszkania)
	(Dokładny i wyraźny adres, ulica i numer)
„Jesteśmy zdrowi, ale niezbędna nam jest pomoc pieniężna. Proszę nam pomóc. Zasyłamy ukłony serdeczne“.	
	(Imię i nazwisko wysyłającego)
	(Dokładny adres, miejsce zamieszkania)
	(Ulica i numer).

2. Prócz powyższych wiadomości dozwolone jest zawiadomienie o śmierci w rodzinie. Wszelkie inne wiadomości są bezwarunkowo wzbronione.

3. Listy winny pozostać otwarte i mieć na kopercie następujący adres:

Hebrew S. and I. Aid Society,
229 East Broadway,
New-York City.

Na każdej kopercie należy nakleić 20-fenigową markę pocztową.

4. Wymienione Towarzystwo w New-Yorku podejmuje się bezpłatnego doręczania listów adresatom w Ameryce.

Warszawa, dnia 10 lutego 1916 r.

General-Gubernatorstwo.

Opłaty stemplowe.

Wystawiane przez księży lub urzędników stanu cywilnego dokumenty (jak np. metryki urodzenia, metryki chrztu) potrzebne do zawarcia związków ślubnych, zapow ślubne, metryki śmierci) nie podlegają opłacie są potrzebne do celów szkolnych lub wojskowych

Zgierz, dnia 3 czerwca 1916 roku.

Obierutenant.

10,000 kräftige Arbeiter

für die Industrie in Deutschland finden Aufnahme. Hoher Verdienst und gute Bedingungen. Kontrakte werden in dem Grenzamt Ostrowo oder in den Arbeiterzentralen in Polen geschlossen. Kontraktliche Verpflichtungszeit von 3 bis 6 Monaten.

10,000 zdoln. robotników

poszukuje się dla przemysłu w Niemczech. Dobry zarobek i dogodne warunki zapewnione. Kontrakty zawiera się w biurze stacji pogranicznej Ostrowo czyli w centralach dla robotników w Polsce. Kontrakt zobowiązuje na 3 do 6 miesięcy.

6000 ARBEITER und ARBEITERINNEN

(Männer, Burschen, Knechte, Frauen und Mägde), die mit landwirtschaftlichen Arbeiten vertraut sind, für die Landwirtschaft bei ausgezeichneten Bedingungen und guten Löhnen gesucht.

6000 ROBOTNIKÓW i ROBOTNIC

(mężczyźni, chłopcy, parobki, kobiety i służebne), z robotami rolniczymi obznajmieni, poszukuje się na gospodarstwo wiejskie na dogodnych warunkach i przy dobrych zarobkach.

2000 Facharbeiter

(Schlosser, Schmiede, Dreher, Former, Giszer, Hobler u. s. w.) finden ebenfalls gutbezahlte Beschäftigung.

2000 rzem. robotników

(śluszarze, kowale, tokarze, formerzy, odlewacze, heblarze i t. p.) otrzymają także dobre posady.

Meldungen täglich in den Arbeiterzentralen:

- 1) in Pabianice, Sw. Rocha-Strasse 23,
- 2) in Zgierz, Neuer Ring,
- 3) in Lask, im Magistratsgebäude,
- 4) in Zdunska-Wola, Lasker-Strasse 287,
- 5) in Ozorkow, (Kr. Lenczyca), Ring, Haus Lerke.

Zgłaszać się w centralach dla robotników:

- 1) w Pabjanicach, ul. Św. Rocha Nr. 23,
- 2) w Zgierzu, Nowy Rynek,
- 3) w Łasku, budynek magistratu,
- 4) w Zduńskiej-Woli, ul. Łaska Nr. 287,
- 5) w Ozorkowie, (pow. Łęczycki), rynek, dom Lerkego.

Eisenhandlung M. Schwarz

Alter Ring 66/67

empfiehlt schlesischen Kalk, Zement, Eisenwaren jeder Art und Schmiedekoks.

Sprzedaż żelaza M. Schwarz

Stary Rynek 66/67

poleca cement, wapno szlaskie, koks dla kuźni i różne wyroby z żelaza.

MOSES BRÜNN, Langestr. 11/13

Zigarettenhandlung

Rind... Zigarren, Zigaretten, alle Sorten Tabake gut Die in n. Höchstpreise für und preiswert.
2. Für den
a) In de

MOSES BRÜNN, ul. Długa 11/13.

Dystrybucja

poleca cygara, papierosy i tytonie w wyborowych gatunkach po niskich cenach.

ch I. Sorte
II.
scher